

Abstrakt

Tato diplomová práce se zaměřuje na využití psychiatrie k politickým represím v Sovětském svazu a frankistickém Španělsku. Teoretická část práce vychází ze dvou základů, které tento výzkum strukturují: zaprvé popisuje vztah mezi psychiatrií a sociální kontrolou a to, jak tato disciplína díky svým vlastnostem přebírá normalizační roli, která je akcentována v totalitním kontextu. Za druhé zkoumá rámec přechodných duševních chorob jako nástroj historického hodnocení duševních chorob. Analýza se zaměřuje na přijetí normalizační úlohy psychiatrií v těchto režimech a na konstruovaný charakter nozologií, které vytvořily, a také na hodnocení vhodnosti kategorie "přechodných duševních onemocnění" pro jejich studium. Výsledky ukazují, jak lékařské instituce plnily disciplinující roli a poskytovaly "vědecké" ospravedlnění pro represe politických disidentů tím, že patologizovaly jejich politické přesvědčení a přiřazovaly je k nozologickým kategoriím "pomalé schizofrenie" v SSSR a "marxistického fanatismu" ve Španělsku. To dále dokazuje jasné zapojení psychiatrie do represivní složky a možnost označovat tyto diagnostické kategorie jako "politické přechodné duševní choroby".